

JUDr. ROBERT PELIKÁN, Ph.D.
MINISTR SPRAVEDLNOSTI ČR

V Praze dne
Čj. MSP-489/2015-OD-SPZ/3
Počet listů: 3
Přílohy: 1

**Nejvyšší soud
Burešova 20
657 37 Brno**

Věc: obv. B.M. – stížnost pro porušení zákona

Přílohy: trestní spis Obvodního soudu pro Prahu 9 sp. zn. 3 T 1/2015

Podle § 266 odst. 1 tr. ř. podávám ve prospěch obviněného B.M.

stížnost pro porušení zákona

proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 26. 3. 2015, sp. zn. 61 To 119/2015, jímž bylo rozhodnuto, že podle § 149 odst. 1 písm. a) tr. ř. se zrušuje usnesení Obvodního soudu pro Prahu 9 ze dne 28. 1. 2015, sp. zn. 3 T 1/2015, a podle § 268 odst. 1 zákona č. 104/2013 Sb., o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních (dále jen „ZMJS“) se rozhodnutí soudního (správního) orgánu DARS d. d. ze dne 20. 2. 2014, sp. zn. 714-3/Z20140071/2-BM (14-252030300068), uznává a vykoná.

Tímto usnesením byl porušen zákon v neprospěch B.M., a to z následujících důvodů.

Podle § 268 odst. 1 ZMJS samosoudce uzná rozhodnutí jiného členského státu na území ČR a současně rozhodne, že se peněžité sankce nebo jiné peněžité plnění uložené tímto rozhodnutím vykoná, nejde-li o případ uvedený v § 264 odst. 2 nebo 3 nebo v § 266 odst. 1 ZMJS, anebo není-li dán důvod pro neuznání takového rozhodnutí.

Důvody pro neuznání rozhodnutí jsou upraveny v § 267 ZMJS.

Podle § 267 odst. 1 písm. b) ZMJS samosoudce neuzná rozhodnutí jiného členského státu, pokud skutek nenaplnuje znaky skutkové podstaty trestného činu podle práva ČR, pokud nejde o jednání uvedená v § 265 ZMJS; v případě trestných činů týkajících se daní, poplatků, cel nebo měny nelze rozhodnutí jiného členského státu neuznat pouze z toho důvodu, že právní

předpisy ČR neukládají tentýž druh daní, poplatků nebo cel nebo neobsahují stejná ustanovení týkající se daní, poplatků, cel nebo měny jako právní předpisy daného členského státu.

Podle § 265 ZMJS samosoudce v případě, kdy jde o skutek, který spočívá v jednání, jež orgán jiného členského státu označí v písmenu g) odst. 3 formuláře osvědčení, pro účely rozhodnutí o tom, zda se rozhodnutí jiného členského státu uzná a vykoná, nezjišťuje, zda skutek naplňuje znaky skutkové podstaty trestného činu podle práva ČR, ledaže popis skutku nebo právní kvalifikace uvedené v osvědčení zjevně neodpovídají označenému jednání. Tím není dotčen § 268 odst. 2 ZMJS.

Lze tedy shrnout, že rozhodnutí jiného členského státu je možno na území ČR uznat a rozhodnout o výkonu peněžité sankce nebo jiného peněžitého plnění v něm uloženého pouze tehdy, není-li dán některý z důvodů pro neuznání takového rozhodnutí.

Aby nebyl naplněn důvod pro neuznání rozhodnutí podle § 267 odst. 1 písm. b) ZMJS, musí se jednat buď o

- a) výjimku z oboustranné trestnosti podle § 265 ZMJS, tedy o případ, kdy jiný členský stát podřadí skutek pod některé z jednání v písmenu g) odst. 3 formuláře osvědčení, u kterých se nepřezkoumává oboustranná trestnost, a popis skutku a právní kvalifikace uvedené v osvědčení označenému jednání odpovídají, nebo
- b) skutek, který naplňuje znaky skutkové podstaty trestného činu podle práva ČR (s jistým „rozvolněním“ posuzování oboustranné trestnosti u trestných činů týkajících se daní, poplatků, cel nebo měny).

V daném případě šlo o uznání a výkon rozhodnutí slovinského správního orgánu DARS d. d. o pokutě za přestupek spočívající v jízdě po silnici A1 podléhající mýtnému bez platné dálniční známky použité předepsaným způsobem.

Slovinská strana tento skutek nepodřadila pod žádné z jednání v písmenu g) odst. 3 formuláře osvědčení, ale pod písmeno g) odst. 4 tohoto formuláře, tedy pod jednání, u nichž se přezkoumává oboustranná trestnost, a jako popis přestupku uvedla porušení předpisu, který upravuje způsob platby mýtného v republice Slovinsko.

V této souvislosti je třeba připomenout, že již dříve v návaznosti na výměnu stanovisek dospělo české i slovinské ministerstvo spravedlnosti ke shodnému závěru, že skutek spočívající v jízdě po zpoplatněné silnici bez dálniční známky nespadá pod kategorii jednání uvedenou v písmenu g) odst. 3 formuláře osvědčení a popsanou jako „jednání, které porušuje pravidla silničního provozu, včetně porušení pravidel, kterými se řídí doba řízení a odpočinku, a pravidel o nebezpečném zboží“, neboť se tu nejedná o porušení povinnosti bezpečnostního charakteru (viz hlava II díl 3 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů), ale o porušení povinnosti spjaté s administrativními poplatky.

Pokud tedy slovinská strana skutek nepodřadila pod žádné z jednání v písmenu g) odst. 3 formuláře osvědčení (a popsany skutek ani žádnému z těchto jednání neodpovídá), nemůže se uplatnit výjimka z oboustranné trestnosti podle § 265 ZMJS a je třeba posoudit, zda skutek naplňuje znaky skutkové podstaty trestného činu podle práva ČR.

Jízda po zpoplatněné silnici bez dálniční známky přitom znaky žádné skutkové podstaty trestného činu podle práva ČR nenaplňuje, takže u tohoto skutku je dán důvod pro neuznání rozhodnutí podle § 267 odst. 1 písm. b) ZMJS, a tedy samosoudce musí rozhodnout o neuznání rozhodnutí (srov. dikci § 267 odst. 1 ZMJS „samosoudce neuzná rozhodnutí jiného členského státu“).

Rozhodnutím soudu 1. stupně, tj. usnesením Obvodního soudu pro Prahu 9 ze dne 28. 1. 2015, sp. zn. 3 T 1/2015, bylo v souladu s popsanou právní úpravou v ZMJS rozhodnuto tak, že se podle § 267 odst. 1 písm. b) ve spojení s ust. § 265 tohoto zákona rozhodnutí slovinského správního orgánu DARS d. d. sp. zn. 714-3/Z20140071/2-BM (14-252030300068) ze dne 20. 2. 2014, na jehož základě byl B.M. shledán vinným ze spáchání přestupku podle zákona č. 33/06, o veřejných silnicích, dožadujícího státu, kterého se dopustil dne 20. 2. 2014 jízdou po silnici bez předchozí úhrady mýtného, za což mu byla uložena peněžitá sankce v částce 300,- EUR, neuznává.

Pokud pak na podkladě stížnosti státního zástupce, který zastával názor, že i kdyby dožadující stát pochybil při označení skutku, bylo by na místě před rozhodnutím o neuznání vyzvat příslušný orgán Slovinska k zaslání opraveného znění „osvědčení“, Městský soud v Praze svým usnesením ze dne 26. 3. 2015, sp. zn. 61 To 119/2015, rozhodnutí nalézacího soudu zrušil a současně sám ve věci rozhodl tak, že se rozhodnutí slovinského správního orgánu DARS d. d. uznává a vykoná, stalo se tak v rozporu se zákonem.

K argumentaci městského soudu lze uvést, že obvodní soud nezkoumal oboustrannou trestnost „zbytečně“ a že nic nenasvědčuje tomu, že by slovinská strana vyplnila osvědčení nesprávně.

Byla to sama slovinská strana, kdo skutek podřadil pod písmeno g) odst. 4 formuláře osvědčení, tedy pod jednání, u nichž se přezkoumává oboustranná trestnost.

Slovinská strana tak neučinila omylem, ale proto, že skutek nelze podřadit pod žádné z jednání uvedených v písmenu g) odst. 3 formuláře osvědčení.

Možnost podřazovat obdobné skutky pod „jednání, které porušuje pravidla silničního provozu, včetně porušení pravidel, kterými se řídí doba řízení a odpočinku, a pravidel o nebezpečném zboží“ byla vyloučena po výměně stanovisek mezi českým a slovinským ministerstvem spravedlnosti.

Nebyl-li dán důvod k aplikaci § 265 ZMJS, musel obvodní soud v souladu s § 267 odst. 1 písm. b) ZMJS zkoumat oboustrannou trestnost.

Z hlediska § 267 odst. 1 písm. b) ZMJS je přitom podstatné pouze to, zda skutek naplňuje znaky skutkové podstaty trestného činu podle práva ČR.

Jízda po zpoplatněné silnici bez dálniční známky tuto podmínku nesplňuje.

Jestli takový skutek naplňuje znaky skutkové podstaty jiného deliktu než trestného činu, je zde naprosto irelevantní.

Pojem „znaky skutkové podstaty trestného činu podle práva ČR“ v § 267 odst. 1 písm. b) ZMJS rozhodně nelze za použití uznávaných metod výkladu právních norem vykládat tak, že postačí postižitelnost skutku jiným typem deliktu než trestným činem.

Podle ustanovení části 5. hlavy VI ZMJS lze sice uznat a vykonat i rozhodnutí jiného členského státu vydané správním orgánem ohledně jiného deliktu než trestného činu, dotčená osoba však musí mít možnost domáhat se projednání věci před soudem v trestním řízení (viz § 261 odst. 1 ZMJS) a nic se nemění na tom, že skutek lze buď podřadit pod některé z výčtu jednání, u nichž se nepřezkoumává oboustranná trestnost (viz § 265 ZMJS), nebo naplňuje znaky skutkové podstaty trestného činu podle práva ČR [viz § 267 odst. 1 písm. b) ZMJS].

Cílem Rámcového rozhodnutí Rady 2005/214/SVV ze dne 24. 2. 2005 o uplatňování zásady vzájemného uznávání peněžitých trestů a pokut (dále jen „rámcové rozhodnutí“) rozhodně nebylo přenést do mezinárodní justiční spolupráce ve věcech trestních uznávání a výkon veškerých rozhodnutí správních orgánů o pokutách.

Důraz byl kladen především na dopravní přestupky [viz odstavec (4) preambule rámcového rozhodnutí].

Oproti jiným rámcovým rozhodnutím zde byl též rozšířen výčet jednání, u kterých se nepřezkoumává oboustranná trestnost [viz čl. 5 odst. 1 rámcového rozhodnutí a z něho vycházející písmeno g) odst. 3 formuláře osvědčení].

Aby rozhodnutí správního orgánu o pokutě bylo možno podřadit pod rámcové rozhodnutí, musí řízení, v němž bylo vydáno, obsahovat určitý trestní prvek daný tím, že podle čl. 1 písm. a) bod iii) rámcového rozhodnutí měla dotčená osoba příležitost k projednání věci před soudem, který je příslušný též v trestních věcech (viz rozsudek Soudního dvora EU ze dne 14. 11. 2013 ve věci C-60/12 M.B.).

Přestupky podle českého zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, tento trestní prvek neobsahují, a proto nelze rozhodnutí českých správních orgánů o uložení pokuty za přestupek zasílat do jiného členského státu k uznání a výkonu na základě rámcového rozhodnutí a stejně tak nelze přezkum oboustranné trestnosti podle tohoto rámcového rozhodnutí rozšiřovat též na postižitelnost za přestupek.

V tomto smyslu je třeba vykládat i čl. 5 odst. 3 rámcového rozhodnutí, jehož česká verze zní tak, že u jiných činů než uvedených v odstavci 1 může vykonávající stát podmínit uznání a výkon rozhodnutí tím, že čin, pro který bylo rozhodnutí vydáno, je trestným činem nebo přestupkem podle práva vykonávajícího státu, nezávisle na znacích skutkové podstaty nebo popisu činu.

Tato česká verze zmíněného ustanovení je především nepřesná.

Jiné jazykové verze na místě, kde je v české verzi užit pojem „trestný čin nebo přestupek“ používají spíše obecnější výraz, kterému by asi nejlépe odpovídal pojem „delikt“ („offence“ v anglické verzi, „infraction“ ve francouzské verzi, „Handlung“ v německé verzi či „reato“ v italské verzi).

Je pravdou, že se jiné jazykové verze neomezují pouze na pojem trestný čin a že užitím obecnějších pojmů přezkum oboustranné trestnosti podle rámcového rozhodnutí poněkud rozvolňují.

Toto rozvolnění však není bezbřehé a může zahrnovat pouze ty kategorie deliktů, na které se rámcové rozhodnutí vztahuje, tj. vedle trestných činů delikty správního práva trestního, u kterých má dotčená osoba příležitost k projednání věci před soudem, který je příslušný též v trestních věcech.

Jestliže český právní řád nezná kategorii deliktů správního práva trestního, u kterých má dotčená osoba příležitost k projednání věci před soudem, který je příslušný též v trestních věcech, může se přezkum oboustranné trestnosti podle čl. 5 odst. 3 rámcového rozhodnutí v rámci českého právního řádu týkat jen trestných činů, a nikoli též přestupků, z čehož vychází formulace § 267 odst. 1 písm. b) ZMJS.

Tzv. eurokonformní výklad § 267 odst. 1 písm. b) ZMJS podle české verze čl. 5 odst. 3 rámcového rozhodnutí (k eurokonformnímu výkladu rámcových rozhodnutí viz rozsudky Soudního dvora EU z 16. 6. 2005 ve věci C-105/03 M.P. a z 5. 9. 2012 ve věci C-42/11 J.P. L. D.S.J. je tedy vyloučen.

Nejen, že česká verze tohoto ustanovení rámcového rozhodnutí je nepřesná či spíše zavádějící, ale navíc § 267 odst. 1 písm. b) ZMJS je formulován natolik jednoznačně, že jeho rozšíření na jiné kategorie deliktů než trestné činy za pomoci eurokonformního výkladu by bylo výkladem contra legem.

Nad rámec těchto věcných pochybení lze předmětnému usnesení městského soudu vytknout některé formální vady.

Podle § 268 odst. 1 ZMJS se rozhodnutí jiného členského státu EU uznává „na území ČR“ a tato slova v uznávacím výroku usnesení městského soudu chybí.

Vykonávací výrok má podle § 268 odst. 1 ZMJS znít tak, že se vykoná nikoli (celé) rozhodnutí, ale peněžité sankce nebo jiné peněžité plnění uložené uznaným rozhodnutím.

Podle § 268 odst. 5 ZMJS je pak třeba peněžitou sankci nebo jiné peněžité plnění přepočítat na české koruny.

Pro úplnost dodávám, že podle § 12 odst. 10 tr. ř. se trestním řízením rozumí i řízení podle ZMJS a podle § 3 odst. 1 ZMJS, nestanoví-li ZMJS jinak nebo není-li jím některá otázka upravena, použije se trestní řád.

Není tedy pochyb, že stížnost pro porušení zákona lze podat i proti rozhodnutím podle zákona o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních.

Vzhledem k výše uvedenému je zřejmé, že postupem Městského soudu v Praze, jako soudu stížnostního, byl porušen zákon v neprospěch obviněného B.M., a to v ust. § 147 odst. 1, § 149 odst. 1 písm. a) tr. ř. a v ust. § 265, § 267 odst. 1 písm. b) a § 268 odst. 1 ZMJS.

Proto **navrhuji**, aby Nejvyšší soud:

1. podle § 268 odst. 2 tr. ř. vyslovil, že pravomocným usnesením Městského soudu v Praze ze dne 26. 3. 2015, sp. zn. 61 To 119/2015, byl porušen zákon v neprospěch obviněného B.M., a to v § 147 odst. 1, § 149 odst. 1 písm. a) tr. ř. a § 265, § 267 odst. 1 písm. b) a § 268 odst. 1 ZMJS,
2. podle § 269 odst. 2 tr. ř. zrušil napadené usnesení a rovněž další rozhodnutí na něho obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu, a
3. podle § 270 odst. 1 tr. ř. přikázal Městskému soudu v Praze, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

JUDr. Robert Pelikán, Ph.D.
ministr spravedlnosti ČR

Nejvyšší soud rozhodl pod sp. zn.: [11 Tz 53/2016](#)